

Derneğin vergisel durumu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-2:2010-14001-66-1004
Tarih	16.11.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-2:2010-14001-66-1004 16/11/2011

Konu : Derneğin vergisel durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Derneğinizin vergi ve harçlardan muaf olup olmadığı hususunda bilgi istenilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesine göre dernek ve vakıflar kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmazken, aynı maddenin (ç) bendi ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefiyeti kapsamına alınmıştır. Aynı Kanunun 2 inci maddesinin beşinci fıkrasında, dernek ve vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri olduğu, aynı maddenin altıncı bendinde de dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin

olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal ve hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

1 Seri Numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerle ilgili (2.4.) bölümünde; iktisadi işletmenin belirlenmesinde iktisadi işletmenin en belirgin özelliğinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi olduğu diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı veya hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır.

Buna göre, Derneğinizin tüzel kişiliği itibarıyla kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamaktadır. Ancak, iktisadi işletme oluşturacak şekilde, ticari, sınai ve zirai faaliyette bulunmanız halinde Derneğinize ait iktisadi işletme oluşacağından, söz konusu iktisadi işletmenin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edileceği tabiidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti kapsamındaki teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu; bu faaliyetlerin kanunların veya resmi makamların gösterdiği gerek üzerine yapılmasının ve bunları yapanların hukuki statü ve kişiliklerinin işlemlerin mahiyetini değiştirmeyeceği ve vergilemeye engel teşkil etmeyeceği hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, katma değer vergisinden istisna edilen işlemleri düzenleyen, Kanunun 17/2-b maddesinde, genel ve katma bütçeli dairelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere, bunların teşkil ettikleri birliklere, ..., **kamu menfaatine yararlı derneklere**, ... Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara **bedelsiz olarak yapılan** her türlü mal teslimi ve hizmet ifalarının katma değer vergisinden istisna olacağı belirtilmiştir.

Buna göre, Derneğinizin **kamu menfaatine yararlı dernek olması kaydıyla**, yaptıracığı camii inşaatına yönelik **bedelsiz** teslim ve hizmetler KDV ye tabi olmayacaktır. Ancak, Derneğinize bedeli karşılığında yapılacak mal teslimi ve hizmet ifaları ise bu istisna hükmü kapsamında değerlendirilmeyeceğinden genel hükümler çerçevesinde KDV ye tabi tutulacaktır.

DAMGA VERGİSİ YÖNÜNDEN:

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde; bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kağıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade ettiği, 3 üncü maddesinde ise damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların damga vergisini kişilerin ödeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun "V-Kurumlarla İlgili Kağıtlar" başlıklı bölümünün 17inci maddesinde, genel menfaatlere yararlı derneklerin her türlü işlemlerinde düzenlenen ve damga vergisi bu teşekküller tarafından ödenmesi gereken kağıtların damga vergisinden müstesna olacağı belirtilmiştir.

Buna göre, Derneğinizin, Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan "Kamu Yararına Çalışan Dernekler" arasında yer almaması nedeniyle, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tabloda yer alan kağıtlar bakımından damga vergisi mükellefi olacaktır.

BELEDİYE GELİRLERİ YÖNÜNDEN:

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatı (ilave ve tadiller dahil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında Ek Madde 6'da yer alan tarifiede gösterilennispet ve hadlerde bina inşaat harcına tabidir." hükmü yer almakta olup Ek 2 inci maddesinin (f) bendinde de, dini hizmetlerin ifasına mahsus ve umuma açık bulunan ibadethaneler, bunların müstemilatı inşaatı, bina inşaat harcından istisna olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 90 ıncı maddesinde de, ibadet yerleri hakkında harcamalara katılma paytahakkuku yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, yazıya konu edilen derneğin dini hizmetlerin ifasına mahsus ve umuma açık olmak üzere yaptıracığı camii inşaatının, bina inşaat harcından istisna tutulması ve aynı şekilde harcamalara katılma paylarının da alınmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026